
Závěry z jednání Pracovní skupina 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

19. 5. 2016, 13:00, Litovel

Účastníci: Julie Zendulková – MAS Moravská cesta, Marcela Opletalová – ZŠ, DD a Školní jídelna Litovel, Monika Hojgrová - ZŠ a MŠ Pňovice, Martin Štainer – EDUKOL, Miroslava Vagnerová – ZŠ Vítězná Litovel, Jarmila Kulatá – ZŠ a MŠ Skrbeň, Miloslava Hrušková – MAS Moravská cesta, Aneta Müllerová – MAS Moravská cesta, Alena Pikalová Loučková – ZŠ, DD a Školní jídelna Litovel, Milena Jindrová - ZŠ Jungmannova, Světlana Ruprechtová - ZŠ a MŠ Pňovice

Program:

1. Zahájení
2. Prohlídka budovy a areálu Základní školy praktické v Litovli
3. Diskuze nad závěry zpracovanými na 1. Jednání PS
4. Různé
5. Závěr

Pracovní skupina se na svém zasedání zabývala především posouzením formulace hlavních závěrů, které byly zpracovány po prvním jednání PS dne 4.5. v Července. Následuje finální text závěrů, na kterých se shodli účastníci schůzky.:

1. Tématika inkluze je v současné době celospolečensky velmi diskutovanou záležitostí. V současnosti se posunula odborná diskuze do druhé fáze. V první se odehrávala spíše na úrovni MŠMT, případně dalších orgánů ústřední státní správy a zástupců asociací pedagogických organizací, avšak v tuto chvíli se týká celé pedagogické veřejnosti. Začínají se projevovat jevy související se způsobem a formami zamýšlených změn do života škol, rodičů a žáků/studentů. Je zřejmé, že navrhovaná opatření týkající se inkluze byla přijímána živelně bez náležitého zohledňování názorů odborníků z praxe, ve velmi krátké době, aniž by byl dostatečný časový prostor pro vysvětlování, co plánované změny znamenají, jaké budou jejich přínosy a jak budou řešeny případné negativní změny, které tato opatření mohou přinést školám a jejich zaměstnancům, stejně tak rodičům a jejich dětem.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky pro potřeby projektu MAP uskutečnilo celorepublikové dotazníkové šetření napříč všemi mateřskými a základními školami zapsanými v rejstříku škol a školských zařízení České republiky. Na základě zpracování dat z dotazníků byl vytvořen vstupní systém ukazatelů v rámci jednotlivých oblastí podpory za účelem efektivní realizace podpory z evropských prostředků. Z tohoto šetření vyplynulo, že v rámci ORP Litovel oblast inkluzivního vzdělávání jak v případě mateřských, tak základních škol stojí na konci seznamu hlavních oblastí podporovaných z operačního programu (Tab.1, Tab.2).

Tab. 1: Preference mateřských škol daných oblastí

Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	6	4	3
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	2	3	4
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	5	5	5
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	4	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2	2	2
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Tab. 2: Preference základních škol daných oblastí

Hlavní oblasti podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	5	4	4
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2	2	2
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	3	3	3
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	6	6	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	4	5	5
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

2. Odborná i laická veřejnost nejsou dostatečně informovány o cílech MŠMT a o dopadu do řízení výuky jak ve speciálních, tak základních školách, neproběhla náležitá osvěta u pedagogů a ředitelů škol, na školách chybí dostatečné množství kvalifikovaných pedagogů a asistentů v oblasti inkluze zdravotně (zejména mentálně) postižených dětí, v uspokojivé míře není ani jasná koncepce inkluze výjimečně nadaných žáků.

3. U řady rodičů se projevuje vysoká míra nezájmu o vzdělávání vlastních dětí, což platí zejména o skupinu žáků ohrožených školním neúspěchem a těch, na které je inkluze zaměřena.

4. Prospěšnou oblastí se jeví rozvoj partnerství a předávání zkušeností mezi základními školami a speciální školou.

5. Význam práce speciální školy není dostatečně medializován a propagován u laické veřejnosti, což má za důsledek nesprávné chápání poslání těchto škol u rodičů, přezírání a neochotu souhlasit s umístěním vlastního dítěte v takovém školském zařízení.

6. Jako jedna z vhodných možností týkající se problematiky inkluze je považována pravidelná vzájemná komunikace a rozvíjení spolupráce se základními školami a poradenskými pracovišti Speciálně pedagogického centra a Pedagogicko-psychologické poradny Olomouckého kraje. Tyto subjekty ne vždy jednájí ve vzájemném souladu a ve prospěch vzdělávání konkrétních dětí.

7. Vysoké školy, případně další vzdělávací organizace nenabízejí v dostatečné míře speciální vzdělávací programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

8. Školy nejsou vybaveny speciálními školními pomůckami pro inkludované žáky.

9. Čerpání prostředků z operačních programů by mohlo přispět k zlepšení stavu ve vybavení škol a dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, avšak je nutné vytvořit takové podmínky, které by nepřinášely zásadní organizační problémy v řízení škol.

10. V současných podmínkách se jeví jako hlavní priorita v oblasti inkluze zaměření na tělesně postižené žáky, vytváření bezbariérových přístupů a s tím související investice do stavebních úprav škol.

11. U žáků ohrožených školním neúspěchem by bylo prospěšné, pokud by byly vytvořeny organizační a finanční podmínky pro výuku takových žáků nad rámec školního rozvrhu v klubech a dělení tříd pro výuku matematiky a českého jazyka, čímž dojde k navýšení současných úvazků pedagogů.

Dne 19.5.2016 zpracoval Mgr. Martin Štainer, Ph.D.